

WOJEWODA PODLASKI
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3
NK-II.4131.177.2015.BG

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515)

stwierdzam nieważność

§ 5 uchwały Nr XII/69/15 Rady Miejskiej w Dąbrowie Białostockiej z dnia 1 grudnia 2015 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania oraz ustalenia zasad zwrotu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej w zakresie dożywiania w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na rok 2016.

UZASADNIENIE

Rada Miejska w Dąbrowie Białostockiej w dniu 1 grudnia 2015 r. podjęła uchwałę Nr XII/69/15 w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania oraz ustalenia zasad zwrotu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej w zakresie dożywiania w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na rok 2016, która 9 grudnia 2015 r. wpłynęła do organu nadzoru.

Przeprowadzona analiza jej postanowień wykazała, iż § 5 przedmiotowej uchwały podjęty został z istotnym naruszeniem prawa, w związku z czym 16 grudnia 2015 r. wszczęte zostało postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia jego nieważności.

Wypełniając dyspozycję normy prawnej art. 96 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) Rada Miejska w Dąbrowie Białostockiej określiła m. in. zasady zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej.

Zgodnie z intencją ustawodawcy, pod pojęciem „zwrotu wydatków” należy rozumieć uprawnienie rady gminy do określenia w drodze uchwały podmiotów zobowiązanych do zwrotu, wskazanie kryteriów, w oparciu o które ma ten zwrot nastąpić i w jakiej części.

Mając na uwadze powyższe, Rada Miejska w Dąbrowie Białostockiej, postanowieniami § 5 kwestionowanej uchwały ustaliła, iż w przypadkach szczególnie uzasadnionych, zwłaszcza jeżeli żądanie zwrotu wydatków za udzielone świadczenie w całości lub części stanowiłoby dla świadczeniobiorcy nadmierne obciążenie lub niweczyło skutki udzielonej pomocy, Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na wniosek pracownika socjalnego lub osoby zainteresowanej może odstąpić od żądania takiego zwrotu.

W ocenie organu nadzoru, przytoczona regulacja została podjęta z naruszeniem art. 104 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, (który reguluje tę kwestię) poprzez nieuprawnioną modyfikację regulacji ustawowych, jako niezgodną z zasadami legislacji, zbędną, dezinformującą i mogącą prowadzić do sprzecznej z intencjami ustawodawcy interpretacją przepisów (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 16 lutego 2006 r., sygn. akt IV SA/Wr 599/04). W tym kontekście należy bowiem zauważyć, iż ustawodawca dopuszcza również odroczenie terminu płatności albo rozłożenie na raty oraz umorzenie kwoty nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części, co nie znalazło odzwierciedlenia w treści § 5 badanej uchwały.

Ponadto, kwestionowany zapis przedmiotowej uchwały, w części „... Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej na wniosek pracownika socjalnego lub osoby zainteresowanej może odstąpić od żądania takiego zwrotu”, narusza art. 104 ust. 4 cyt. wyżej ustawy o pomocy społecznej również z innej przyczyny. W myśl powyższego przepisu, to organ (tj. Burmistrz Dąbrowy Białostockiej), a nie kierownik jednostki może dokonać określonej czynności. Ustawodawca w art. 110 ust. 1 i ust. 7 powyższej ustawy wskazał, że zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne tzn. ośrodki pomocy społecznej a wójt, burmistrz, prezydent miasta udziela kierownikowi ośrodka pomocy społecznej upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy. Odstąpienie od żądania zwrotu wydatków na udzielone świadczenia zgodnie z art. 104 ust. 1 ww. ustawy o pomocy społecznej następuje w drodze decyzji administracyjnej, a więc kierownik jednostki wydając przedmiotową decyzję działa w imieniu organu oraz z jego upoważnienia.

Tak sformułowane zapisy uchwały stoją w sprzeczności ze standardami stanowienia norm w aktach normatywnych, które powinny być sformułowane w sposób jasny, precyzyjny i jednoznaczny. Taki wymóg stawiany powinien być w szczególności aktom prawa

miejscowego, jako że stanowią prawo powszechnie obowiązujące na terenie działania organów, które je ustanowiły. Nie ulega również wątpliwości, że z zasady państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP) wynika, skierowany do organów władzy stanowiących prawo, a więc także organów gminy uprawnionych do stanowienia prawa miejscowego, nakaz przyzwoitej legislacji, w czym zawiera się także wymóg dostatecznej określoności normy prawnej.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę na ugruntowane stanowisko Trybunału Konstytucyjnego w przedmiotowej materii, wskazujące, iż nakaz respektowania przez ustawodawcę zasad przyzwoitej legislacji stanowi element zasady demokratycznego państwa prawnego oraz że zasady przyzwoitej legislacji obejmują między innymi wymaganie określoności przepisów, które muszą być formułowane w sposób poprawny, precyzyjny i jasny (wyrok TK z dnia 21 marca 2001 r., sygn. akt K 24/00).

Mając powyższe na uwadze, rozstrzygnięcie nadzorcze jest uzasadnione we wskazanym w sentencji zakresie.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie służy Gminie prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Aneta Kuberska
Dyrektor
Wydziału Nadzoru i Kontroli

Otrzymuje:

Rada Miejska w Dąbrowie Białostockiej